

Bulletin européen

Anul XI, nr. 96

Noiembrie 1982

Noi Tracii

Fondator: Prof. Dr. Josif Constantin Drăgan

ORFEU ÎN CĂUTAREA OCCIDENTULUI

de M.L. Carvalho Buescu

Vreau mai întâi să-mi exprim bucuria că am fost invitată la acest Simpozion și să mulțumesc Fundației Europene Drăgan pentru aceasta. Este o ocazie de a întâlni prieteni și de a participa la dezbateri asupra unor subiecte interesante, relative la rădăcinile Civilizației și mai ales ale Culturii, ai cărei urmași suntem.

Mai vreau, apoi, să vă informez despre crearea, acum doi ani la Universitatea din Lisabona (Lisabona II) a unui *Grup de Studii de Simbologie*, a cărui activitate a permis și stimulat cercetări și lucrări care, plecând din punct de vedere metodologic de la Literatura Comparată, de la Mitocritică, de la interdisciplinaritate și de la pluridisciplinaritate au făcut ca privirile să se îndrepte spre leagănul Occidentului, adică spre zona Mediteranei orientale.

Țin să subliniez, în această direcție, acțiunea, inițiativa și entuziasmul D-nei Yvette Centeno Moreira, profesoară la Universitatea citată mai sus, care a conceput și programat activitatea grupului, și a profesorului și

Symposium Internacional de
TRACOLOGIA

ANTIQUOS PUEBLOS EUROPEOS
MIGRACIONES, INTER-RELACIONES

15-19 de NOVIEMBRE, 1981

FUNDAÇÃO EUROPEIA DRĂGAN
Subsidiul Simpozionului Josif Constantin Drăgan
Calea Văii Drăgan 4 P. 111514 DE MALTEAZA

istoricului Magalahaes Godinho, care a susținut și încurajat grupul nostru de lucru. De altfel, prof. Magalahaes Godinho este delegatul portughez la Consiliul Europei.

Pe de altă parte, cred că trebuie mai întâi să stabilim care sunt premisele metodologice ale activității noastre, definiția *Simbolului* și funcția sa în constituirea internă a *Mitului*. Opera și gândirea lui Mircea Eliade sunt prezente peste tot, ca și activitatea discipolilor lui. Gilbert Durand, unul dintre acești discipoli, a ținut la Universitatea din Lisabona timp de două săptămâni, conferințe și seminarii.

Mai înainte de a aborda *Mitul* în toată complexitatea sa, cred că trebuie să ne punem problema antagonismului, aparent sau real, dintre adevărul mitic și adevărul istoric. Ori, *Mitul* este el însuși o expresie specifică a unui Adevăr (sau a Adevărului), care se prezintă într-un mod universal, pragmatic, permanent și ciclic. Transpus într-o structură narativă, organizat după legile vorbirii, el ne împinge către un timp primordial - timpul mitic - care se poate reînnoi mereu prin mijlocirea mitului, în aparență doar mimetic, dar de fapt reactualizator. Căutarea *Mitului* e deci o căutare continuă a esențialului, a permanentului, exorcizând accidentalul, fugacitatea a tot ce e pieritor. Este, de fapt, exorcismul fugii și precarității istoriei. Mitul lui Orfeu, pe care Jean Coman îl numea unul dintre eroii civilizatori, a fost obiectul analizei și reflecției noastre. Catabasis-ul, coborârea sa în Infern, victoria sa asupra morții au constituit subiectul unor lucrări care vor apărea curând într-un volum. Am găsit aici aceeași schemă arhetipică a atâtor manifestări literare din toate timpurile. Orfeu, prințul trac, a devenit și el un model pentru poeții de mai târziu. Orfeu se continuă în cânturile lui Homer și apoi în marile epopei europene.

Poemele homerice sunt Biblia miturilor europene. De aceea noi recurgem la ele și găsim astfel povestirea parcursului civilizator care, din Orient, din bazinul Mării Mediterane, se îndreaptă luminos spre Occident. Să luăm, de exemplu, Cântul XXII din *Iliada*, care se ocupă de asediul Troiei. Episodul central povestește moartea lui Hector, în urma luptei cu Ahile, luptă care de la început apare inegală, Hector fiind un prinț, iar Ahile un erou, un semizeu, fiu al zeiței Tetis, înarmat de zeiță și invulnerabil. Moartea lui Hector, cel mai temerar și mai glorios dintre copiii regelui Priam, constituie, astfel, *climax*-ul și, în același timp, *catastrofa* poemului. Restul *Iliadei* apare apoi drept un lung *epilog*. În acest episod momentul central îl constituie moartea prințului troian, care este dorită de zei și nu se explică prin lipsa de curaj a prințului. Înainte de acest moment central găsim un dialog preliminar între Hector și Ahile, în care Hector își exprimă dorința unui acord prealabil, care ne face să ne gândim la luptele leale dictate de legea cavaleriească. Din partea lui Ahile găsim doar rigoarea intolerantă și nemiloasă a războinicului primitiv, ferocitatea sângheroasă a unui prinț barbar.

Lupta care urmează se termină prin rănirea mortală a lui Hector, lovit

în punctul unde armura era mai slabă, punct cunoscut de Ahile, și se desfășoară în cinci faze bine determinate de ritmul narativ al povestirii:

Faza 1: Hector evită lovitura dată de Ahile.

Faza 2: Ahile se ferește de atacul lui Hector.

Faza 3; Hector își dă seama că a fost înșelat de zeița Atena.

Faza 4: Hector atacă din nou, dar fără speranță, fiindcă știe că zeița e contra lui.

Faza 5: Ahile îl rănește mortal.

Epilogul acțiunii acestui episod este descris cu cruzime, când Hector, ca să-și potolească mânia, târăște în jurul zidurilor cetății Troia cadavrul lui Hector, legat de carul său, cu frumosul lui cap prin țărână, și refuză rugămintea lui Priam de a-i da corpul pentru a-l îngropa după ritul obișnuit. Dar să ascultăm mai bine poetul:

«Astfel vorbi și, fără nici un pic de milă pentru cadavru, Ahile îi străpunge picioarele între călcâi și gleznă ca să-l lege cu o curea de piele de bou de carul său, atârând astfel corpul cu capul în jos, pe pământ. Se suie apoi în car, unde-și așează și frumoasa armură, și-și strunește caii care pornesc în galop. Un nor de praf învăluie corpul.»

Observăm astfel că cele două personaje centrale ale acestui episod, sau, mai bine zis, ale poemului, Ahile și Hector, luptă în această scenă nu numai

fiindcă sunt adversari, dar mai ales fiindcă reprezintă două mentalități, sau poate două sensibilități distincte, care au un singur punct în comun: simțul onoarei militare. Din acest punct de vedere, amândoi au aceleași gânduri, aceleași sentimente și același curaj. Nici unul nu întoarce spatele adversarului.

Totuși Hector dă dovadă de moderație și milă, lucru care ne duce spre o treaptă superioară de civilizație, iar Ahile apare feroce și dă dovadă de o cruzime barbară, care, de fapt, e pe cale de a dispărea.

Dialogul final dintre cei doi adversari, când Hector, muribund, imploră pe Ahile ca să-i dea corpul după moarte tatălui său Priam, dă la iveală contrastul violent dintre umanitatea prințului troian, frica sa de zei, mila față de morți, și cruzimea răzbunătoare a eroului grec, lipsit de noblețe, mișcat numai de moartea prietenului său Patrocle. Astfel, Hector, ca și Orfeu, apare ca un erou civilizator, al cărui sânge vărsat este o condiție a transformării. Și încă drept un semn al victoriei spiritului asupra materiei, anunțând apropierea unei alte ere.

Astfel, din toată vasta galerie de prinți, de războinici și de eroi homerici, Hector ne apare cel mai atrăgător, și spre el se îndreaptă, datorită poetului, simpatiile auditorului (în prima formă poemul circula oral) și cititorului. Și această situație ni se prezintă ca o trăsătură paradoxală sau neobișnuită în structura internă a poemului; Hector este un erou străin, adică barbar în ochii Grecilor, dar cântat de un Grec. Moartea sa ar fi trebuit să fie dorită și apoi celebrată de Greci, și totuși ea avea să fie regretată. Pe de altă parte, Hector este purtătorul valorilor spirituale esențiale ale scării noastre, valori pe care moartea sa ar putea să le compromită pentru totdeauna.

Cum se explică acest paradox în structura și conținutul poemului?

Moartea lui Hector declanșează căderea Troiei. După dispariția sa evenimentele se precipită. Jefuită și incendiată, frumoasa fortăreață Troia nu va mai fi splendida punte între Orient și Occident. Dar moartea lui Hector și căderea fortăreței troiene înseamnă începutul aventurii supraviețuitorului troian Aeneas, care-i moștenește zeei și Penaii și pleacă din Troia distrusă în căutarea Italiei, pe care avea s-o întemeieze. Ia cu el pe tatăl său Anchise și pe fiul său Ascaniu, cele trei generații reprezentând sigiliul continuității. Timp de zece ani itinerariul său îl poartă din Orient spre Occident pe calea maritimă a Mediteranei, traversând trei continente și căsătorindu-se cu trei femei: Creusa, asiatica, Didona, africana și în sfârșit, Lavinia, europeană. Cercetând aceste mituri vom reuși poate să descifrăm programul genetic al civilizației noastre și al Europei, precum și vocația sa universală și transcontinentală.

Referințe istorice eminesciene: Traco-Dacii

Gheorghe Bulgăr

Referințele istorice, ca și cele filosofice sau cele filologice, sunt frecvente în scrisul lui Eminescu, din primul an al afirmării lui depline la *Convorbiri literare* (1870) și în presa vremii; ele merg de la actualitate înapoi către trecut și se opresc uneori la etapele cele mai depărtate din trecutul culturii umane. Infine, Grecii, Romanii și mai ales Dacii (Traco-Geții, la fel) au intrat în preocupările lui erudite în timpul studenției, oferindu-i teme de meditație poetică și asocieri neașteptate în multe comentarii jurnalistice și în paginile de filosofie. Imensul poem *Memento mori* (sau *Panorama deșertăciunilor*) din Postume are mai multe strofe, cum se știe, dedicate evocării istoriei vechi, daco-romane, istoria fiind un domeniu predilect pentru poet. Dar și unele variante, puțin cunoscute, puțin studiate, din care ne-am propus să facem o antologie de mai largă circulație decât ediția academică în care sunt incluse (vol. I-III, 1939-1944, volume foarte rare, greu accesibile, dar de o bogăție unică, rod al muncii titanice a lui Perpessicius), dând cititorului iubitor de poezie adevărată o serie de creații ale poetului, conturate succesiv în vederea perfecționării operei definitive pentru tipar. *Antologia variantelor* celor mai de preț va fi de un folos real pentru o bună înțelegere a tematicii și mijloacelor expresive ale lui Eminescu, cel mai inspirat și mai exigent dintre poeți.

Biografia lui spirituală, cum am mai avut ocazia s-o arăt, ar apărea mai bine conturată astfel, din toate planurile muncii poetice, iar confluențele lirice și epice, detaliile viziunii și amploarea meditației sale din variante ar putea da mai bine măsura înzestrării sale de excepție, cum spunea Maiorescu într-o scrisoare trimisă poetului la Viena acum un secol, la apariția ediției princeps a *Poeziilor* lui Eminescu, ediție publicată, cum se știe de criticul gri-jului de sănătatea și de opera amicului său tânăr, în grea suferință la Viena, în sanatoriu: «Așadar, fii fără grijă, redobândește-ți acea filosofie impersonală ce o aveai totdeauna, adaoge-i ceva veselie și petrecere în excursiunea prin frumoasa Italie și, la întoarcere, mai încălzește-ne mintea și inima cu o rază din geniul d-tale poetic care pentru noi este și va rămâne cea mai înaltă încorporare a inteligenței române».

Această minte genială era familiarizată cu tainele vechi și noi ale istoriei noastre și, alături de Hasdeu, a manifestat un interes viu, foarte constant, pentru epocile cele mai vechi ale trecutului nostru, pentru Daco-Geți, pentru eroismul și însușirile lor, lăudate de strămoșul poetului, de Ovidiu, dar și de Herodot, părintele istoriei.

Semnalez un amănunt din variantele poetului la *Odă în metru antic*, care la început a fost un elogiu adus lui Napoleon, apoi o meditație melancolică, dominată de filosofia renunțării (*puterea sfânt-a singurătății* - zice el în varianta C, *Opere III*, p. 123); într-una din cele cinci strofe ale variantei, Eminescu asociază pe Horațiu la efortul său de a rosti poetic acele gânduri și sentimente care-i frământau sufletul însetat de adevăr și de frumos; tinerețea aspira la cununa de lauri a poetului:

Cum pe dulcea-i liră Horațiu cântă,
Indoind în versul adonic limba-i,
Incercat-am barbarizând în graiul
Traco-roman

Ultimele două versuri își au variantele lor, încercate astfel: «Eu legat-am coardele lirei pe graiul/ Traco-roman», sau: «Incordând un vers tânguios în graiul/ Traco-roman», sau: «Pot să cânt eu, barbarizând în graiul/ Traco-roman». Pe acestea le va părăsi, concentrând mereu poema, pentru a ajunge de la 13 la 5 strofe numai, - dar sintagma de sus: *traco-roman*, menținută cu schimbările din versurile citate, spune mult pentru acel atașament constant al poetului față de trecutul nebulos al sintezei etnice traco(daco)-romane, pentru *sentimentul viu al continuității noastre în vechea Dacie*. Despre asta găsesc un comentariu în teza de doctorat de la Sorbona a lui Alain Guillerrou, șeful Secției de limbă și cultură română de la Universitatea din Paris: *Geneza interioară a Poeziilor lui Eminescu* (1963) tradusă de noi (împreună cu Gabriel Pârvan) și tipărită la Junimea-Iași, în colecția Eminesciana, în 1977 (cu frumoasa prefață a autorului francez pentru cititorii români); deci, în acest studiu-analiză a elaborării poetice a fiecărei bucăți (urmând ediția Perpessicius pentru antume și variantele lor) putem citi următorul comentariu inspirat și exact al eruditului filolog francez: «Formula în graiul traco-roman, pe care o găsim în versurile 15-16 (ale versiunii 2277, 30-32. Cifra arată manuscrisul poetului de la Academie, indicată de editorul citat: varianta C; *Opere*, III, p. 123), e interesantă de analizat îndeaproape. Eminescu își cunoștea destul de bine propria limbă pentru a nu se lăsa înșelat el însuși de o definiție atât de puțin exactă din punct de vedere lingvistic. Nu ne imaginăm deloc - continuă Guillerrou - un poet francez afirmând că vrea să scrie în celto-romană...»

Discernem însă aici o nouă manifestare a acestui «dacism» al lui Eminescu, ce nu are nimic dintr-o doctrină științifică, dar capătă *consistența unui ideal*; afirmând că limba română este *traco-romană*, Eminescu ex-

clude în mod deliberat orice aport *alogen*, slav, grec, turc... Tot ce nu este «traco-roman» nu participă la valorile românești autentice. Poate că Eminescu se gândește de asemenea la un alt poet exilat, care a trăit și el pe malul mării, și care s-a consacrat compunând versuri în limba tracă, *Ovidiu.*» (Op. cit. p. 449, ed. rom.).

Iată câteva repere importante, bine conturate în mesajul poetului: cercetătorul francez s-a apropiat de spiritul creației poetice eminesciene și i-a înțeles resorturile intime. Referințele poetului la istoria pre-romană, la Dacia antică, sugestiile din istoria ei eroică sunt numeroase în opera acestui poet care chiar în momentele dramatice ale existenței sale și-a învăluit în mitul invocației Dacilor disperarea, renunțarea și chinul existenței insuportabile. *Rugăciunea unui Dac* este grăitoare în această privință, cu toate variantele ei (puțin cunoscute). Prof. A. Guillermou zice bine: Eminescu avea foarte viu sentimentul vechimii, continuității și autenticității poporului român, la baza căruia stau mai ales Dacii, peste care au năvălit Romanii, fără a putea nimici puternicul filon etnic primordial. Conștiința vechimii, continuității și unității Românilor este o componentă de bază a gândirii politice și artistice-literare a poetului nostru, cum am mai arătat și cu alte ocazii («Coordonate istorice și stilistice ale operei», *Eminesciana*, 1980), dar raportarea la Daci într-o epocă în care Maiorescu detesta nu numai exaltarea latinității, pornită prin Școala Ardeleană (cu deosebire ironizată de critic, persiflată chiar, atunci când recurgea la aserțiuni ca cele cunoscute contra lui Șincai, Maior, Cipariu) dar nu mai puțin detesta istoria Dacilor, încercările istoricilor de a reînvia trecutul nebulos, preroman. Hasdeu, dimpotrivă, încerca să pătrundă în istoria, cultura și limba Dacilor.

A. Guillermou are dreptate: Eminescu trăia esențele istoriei, cu atașamentul constant și fertil în planul creației poetice față de trecutul îndepărtat, de atâtea ori opus de poet decadenței contemporane. Chiar dacă mărturiile limbii și ale culturii dace sunt minime, Eminescu face loc larg istoriei și eroismului Dacilor în creația lui literară, pentru a sugera vechimea, virtuțile (în acord cu istoricii antichității) și persistența locuitorilor Daciei străvechi, componentă esențială a ethosului, ca și a etnosului românesc.

Recentele fragmente și însemnări ale poetului cuprinse în volumul *Fragmentarium* (ed. Magdalena D. Vatamaniuc) aduc și alte referințe despre limba Traco-Dacilor, traduceri din Miklosich care a studiat substratul din limbile balcanice și s-a ocupat atent de istoria cea mai veche a limbii române.

«Avem cu toții sânge tracic în vinele noastre», scrie poetul în ms. 2264, f. 381 - și ideea aceasta revine în notele și versurile lui (vol. cit. p. 243, 245, 579, cu pasajul laudativ al lui Herodot).

Interesul actual pentru substratul preroman, la un secol după Hasdeu și Eminescu, își poate asocia și aceste sondaje istorice ale marelui poet care a unit în chip atât de instructiv erudiția și arta limbajului în marea lui operă.

HERMENEUTICA TEZAUROLUI DE LA PIETROASA

Nicolae Copoiu și Florin Olteanu

(urmare)

Cana oenochoe (fig. 3) a fost considerată vas pentru păstrat lichide (de libațiuni). Și această piesă încorporează date care fac să se presupună că a fost utilizată pentru măsurarea timpului, calcule astronomice și astrologice, respectiv o «clepsidră complexă».

Egiptenii aveau clepsidra formată din două vase identice (cilindrice, ulterior tronconice), construită pe principiul scurgerii constante a apei dintr-un vas în altul și un sistem de pârghii și flotoare ce permiteau să se citească orele.

Din tezaurul de la Pietroasa (conform anchetei) a mai făcut parte încă un astfel de vas (Cană oenochoe) care însă nu s-a găsit.

Privind Clepsidra din Tezaur presupunem că era o formă superioară prin care se rezolvau probleme de hidro-statică și hidro-dinamică, aflate, după cum se știe, în atenția Egiptenilor.

La partea superioară a clepsidrei (fig. 3) se identifică Corbul (1) ce avea rol divinatoriu, indicând în mod direct funcția astrologică și astronomică a piesei. Corbul, pe lângă faptul că indica funcția piesei, putea fi utilizat drept origine prin rubinul (a) ce se poate observa în fig. 4.

Astrologul bizantin folosește drept indicator și o pasăre. Corbul îl mai găsim și pe Pateră în prezența lui Ares, Hestia și a Fraților Dioscuri, zei și semizei recunoscuți că practicau profeția, confirmând funcția astrologică a clepsidrei. Se cunoaște că în antichitate corbul era socotit mesager al zeilor în practicarea artei divinației. Corbul s-a perpetuat în mitologia românească.

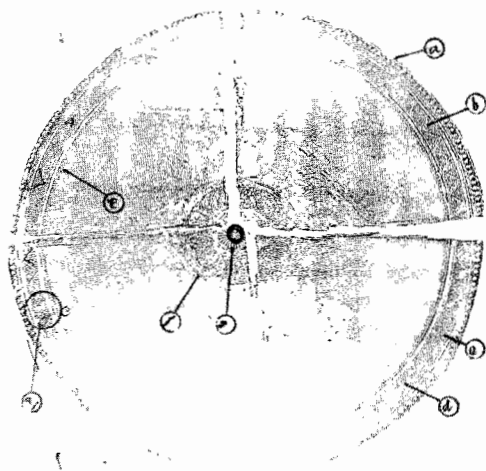
Heraldica Țării Românești avea: Corbul, Simbolul Crucii, Soarele și Luna pe un scut. Hermeneutica acestei heraldice aduce elemente prețioase pentru identificarea Tezaurului și mitologia străbunilor noștri.

Descifrând această heraldică, rezultă că strămoșii noștri se ocupau cu astronomia și astrologia utilizând cei patru aștri (Soarele, Marte, Jupiter și Saturn) ale căror planuri sinodice formau Crucea Cosmică (nu cea creștină), iar Soarele și Luna sunt simbolul cosmic al școlii egiptene de astronomie, de care aveau cunoștință strămoșii noștri.

La partea superioară (fig. 5) se pot identifica: Spirala sacră (b), Triunghiul sacru (al lui Pitagora) (c) și 29 perle de aur ce corespund cu numărul de zile din luna lunară de pe Discul lunar-solar.

Prezența Triunghiului sacru confirmă apartenența culturii geto-dacice la Școala pitagoreică de matematici.

TEZAUUL DE LA PIETROASA.

Tava (discul cosmogonic)

TEZAUUL DE LA PIETROASA.

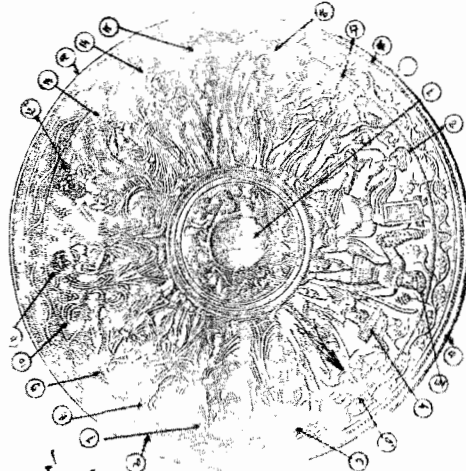

Fig. 5. Patera

La partea superioară (3) se observă un simbol cosmic neidentificat și simbolul planetei Marte (4) desenat de astronomul Schiaparelli în sec. al XIX-lea. Cercul de la partea superioară (5) are 27 triunghiuri cu puncte, 25 triunghiuri goale și 2 triunghiuri cu liniuțe. Se cunoaște că echinocțiile au 27 de grade de «librație» (balansare aparentă), confirmând funcția astronomică a piesei. În centru (B) se găsesc un număr de curbe cu o singură cocoașă, așa cum erau reprezentate efemeridele la Egipteni.

La partea inferioară sunt incizate două rânduri de puncte, iar în cercul 10 se identifică 20 triunghiuri cu puncte, 10 triunghiuri cu liniuțe, 15 triunghiuri albe și 5 simboluri cosmice (11).

Postamentul Clepsidrei (12) are un număr de 34 perle de aur.

Atragem atenția că mânerul (14) a fost sudat de bijutierul din sec. al XIX-lea, care nu cunoștea, bineînțeles, funcția de Clepsidră a piesei. La origine însă, mânerul trebuie să fi fost mobil, pentru a se putea citi orele.

Confecționarea pieselor din aur, metal sacru (fiind considerat trupul zeului) confirmă că piesele erau utilizate pentru știință (aceasta fiind socotită sacră) de către marii sacerdoți.

Patera (fig. 5). Demonstrând funcționalitatea astronomică și astrologică a principalelor piese din tezaurul de la Pietroasa, propun în continuare să identificăm zeii de pe Pateră, în funcție de simboluri și totemuri, stabilind și relația dintre Pateră și piesele descrise anterior.

Plecând de la zeița Cybela din centru, pe care o numerotăm cu nr. 1, în continuare la zeul Apollo, care se poate identifica cu ajutorul lirei și al grifonului, cu nr. 2, în sensul acelor unui ceasornic, găsim un număr de 17 zei și semizei.

Zeița Cybela (1), de origine frigiană adoptată de Geto-Daci ca mamă a zeilor, se află în centrul Paterii și privește spre zeul Apollo sărbătoritul. Se recunoaște după următoarele simboluri ce se găsesc în jurul ei, și anume: Atis (fiu sau iubit) care stă culcat în fața zeiței, leul, măgarul și căprioara. Prezența zeiței Cybela în centrul piesei confirmă prestigiul de care se bucura

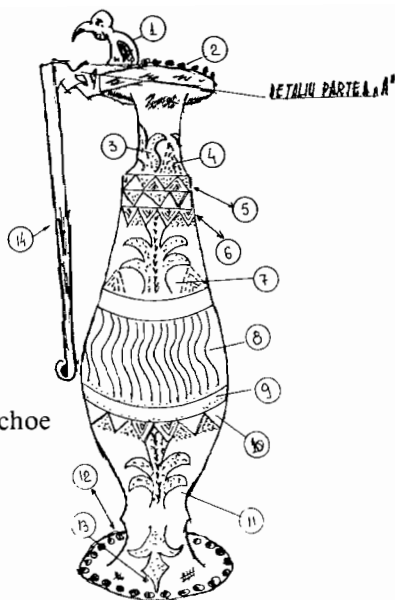

Fig. 3. Cana Oenochoe

Fig. 4. Detaliu partea «A»

cultul ei, demonstrând că Patera era o piesă ce se utiliza la practicarea misterelor acestui cult.

Zeița Cybela, ca patroană a oracolelor, atestă funcția divinatorie a Paterei și prezența în zonă a Marelui oracol.

Apollo Musagetu (2), zeu trac, protectorul culturii și artelor, patronul celor nouă muze, se identifică după liră și grifon (simbol al înțelepciunii și paznicul aurului). Apollo este într-o poziție relaxată, arătând că primește onoarea ce i se cuvenea.

Se cunoaște de către inițiați că zeul Apollo era sărbătorit la Geto-Daci prin două mari serbări, care corespundeau venirii și plecării lui dintre oameni.

Dionisie (Dionisios-Bachus) (3), zeu trac, i-a învățat pe oameni să cultive vița de vie și preparatul vinului.

În India avea corespondent pe zeul Siva și a fost adoptat de Traci pe calea sfântă a Sciților, despre care vorbește Nicolae Densușianu în «Dacia preistorică».

Se identifică după Thiassul dionisiac, cămașa cu zale, barbă, vița de vie, târșul, delfinul și vița de vie de pe Pateră. În mâna dreaptă are o coroană ca semn al puterii și o prezintă lui Apollo.

Cronos (Saturn) copil (nr. 4) însoțește pe Dionisie în rol de An Nou în cadrul Thiassului.

Ares (Marte) (5), zeu geto-dac, inițial zeul agriculturii, ulterior zeu al războiului, se identifică prin sceptru și corb, indicând rolul lui de prezicător.

Sibila (6) cu vas de libațiuni și cu Patera în care se prezentau zeilor întrebările puse de cetățeni oracolului.

Hestia (Vesta) (7), zeiță specific tracică, despre care anticii amintesc că un preot dac, Cosingas, îi amenință pe Dacii neascultători, punând scară peste scară, ca să urce la ea, pentru a-i reclama. Este zeița patroană a cetății, a casei, familiei, focului sacru. Se identifică prin cordonul sacru, ce

reprezintă spirala cosmică și cu care este încinsă. Sceptrul cu floare e simbol al autorității. În mâna stângă ține cheile casei, și se profilează pe un zid de cetate. Era adorată pe înălțimi, confirmând credința uraniană a Geto-Dacilor.

Cronos (9) Saturn, zeul timpului, simbolizat printr-un bătrân care în mâna dreaptă are o coroană ce o prezintă lui Mercur, pentru a o preda Noului An, ca simbol al puterii. Cronos era venerat la Daci și încerc să rețin atenția reamintind că Mnaseas arată că Dacii îl venerau pe Zamolxis, care la Greci corespunde lui Cronos.

Fortuna (10), zeița norocului, se recunoaște după cornul abundenței (al Amaltheiei). Pe Pateră culege cu dreapta fructele norocului de pe capul lui Cronos, care, odată predând coroana lui Mercur, probabil că devine Fatum sau destin.

Vulcan (Hephaistos) (11) - zeu al meșteșugarilor, care în majoritatea timpului trăiește subteran. Pe Pateră se identifică prin poziția sa sensibil opusă lui Apollo, ca zeu al luminii. În mâna dreaptă are simbolul meșteșugarilor, iar piciorul drept pe Pateră este vizibil deformat, așa cum apare în mitologia antică ca zeul cel șchiop.

Hades (Pluton) (12), zeul și stăpânul infernului subpământean, conduce împărăția umbrelor celor decedați. Se identifică pe Pateră prin poziția opusă lui Apollo ca zeu al luminii, zeița Hecate (Bendis), prin sceptrul pe care-l ține în jos, cornul abundenței în mâna stângă, tron, și ar trebui să fie prezentă imaginea câinelui Cerber - paznicul infernului...Pe Pateră, în locul cerberului, este Dragonul, simbolul geto-dac, totemul lui Zamolxis.

Imi permit să reamintesc specialiștilor că, până și astăzi în folclorul românesc, lupul este cel care conduce sufletul decedaților în împărăția lui Hades.

Identificarea simbolului geto-dac conferă, împreună cu celelalte elemente, justificarea pentru a reprezenta zeii de pe Pateră ca un Pantheon al Geto-Dacilor.

Bendis (Hecate) (13), zeița tracică a lui Thanatos, stăpâna infernului, dar nu soția lui Hades. Soția lui Hades era Proserpina, care în misterele de la Eleusis, în urma cererii exprese a zeiței Ceres, îl părăsește, cu aprobarea lui Zeus, pe Hades pentru o perioadă de timp (ce reprezintă rotația anotimpurilor).

Zeița Bendis este zeița magiei, are darul profeției și în cinstea ei se practică magia neagră. Sugerez pentru a o putea identifica simbolul lui Osiris (Soarele și Luna) ce-l poartă pe cap; este așezată în stânga lui Hades și patera din mâna stângă simbolizează arta prezicerilor. Între Hades și Bendis se află pomul vieții ce simbolizează nemurirea după moartea pământeană la Geto-Daci.

Dioscurii, Castor și Polux (14 și 15), semizei traci, ce se identifică ca simbol al vieții și prin corbul ce simbolizează arta lor de a conduce pe drumeți.

Zeul Comus (16) - zeu grec al plăcerilor bahice, identificat după coșul cu fructe și sceptru.

Sibila (17) - identificată prin pateră și vasul de libațiuni, prezintă lui Apollo ofrande și întrebările, deoarece și Apollo avea rol de oracol.

În cadrul acestui Pantheon lipsește zeul Poseidon (Neptun), zeu al mărilor, specific mitologiei greco-romane. Acest Pantheon, deși are zei greci și romani, nu poate reprezenta Pantheonul grec și roman, tocmai pentru că lipsește Neptun.

Acești zei nu pot să fie asiro-babilonieni, deoarece nici un zeu nu are forma zoomorfă specifică mitologiei asiro-babiloniene, ci au forma umană.

Pe cercul exterior semnalez prezența a 421 perle de aur, nedescifrate până în prezent.

Pe cercul interior există incizate patru vițe de vie corespunzând celor patru anotimpuri, dintre care o viță de vie este fără struguri, simbolizând -după părerea noastră - iarna.

Pe Pateră se mai identifică arborele magiei și arborele vieții.

Corbul de pe Pateră îl găsim și pe Clepsidră. Pantheonul este și în interiorul spiralei sacre ce simbolizează cosmosul și respectiv funcția sacră a vasului.

Cele 12 zeități de pe Pateră, din 17, reprezintă zodiacul. Prezența zeului Cronos, sub chipul unui bătrân venerabil, explică toponimicul de «Muntele Strămoș», ca o zonă cu posibilități de existență a altarelor închinat acestui zeu.

Denumirea de «Muntele strămoș» am întâlnit-o frecvent în munții patriei noastre.

Patera era folosită ca vas în care se puneau întrebările ce erau prezentate de către Sibila zeilor și reprezenta un mijloc pentru practicarea divinației împreună cu celelalte piese.

Stabilind funcția divinatorie a Paterei putem conchide că această piesă face parte integrantă din tezaur.

Între zeul Apollo și Dionisie este un simbol între două vițe de vie, pe care îl interpretăm drept origine, deoarece nu se identifică cu celelalte trei simboluri.

Zeul Jupiter și Cronos

Numite de Alexandru Odobescu fibule de aur, denumire socotită de noi ca improprie.

Am ajuns la concluzia că aceste piese erau idoli și nu podoabe vestimentare ale marelui preot sau ale mării Vestale.

«Fibula mare» reprezintă un vultur și simbolizează pe Jupiter Munteanu - zeu specific unei țări în care aproximativ 33 la sută din teritoriu sunt munți.

Pietrele prețioase și semiprețioase reprezintă ochii zeului; într-adevăr

Homer în Iliada arată că la o ceartă între Atena și Ares a intervenit Jupiter și a spus că el vede tot, întrucât are 1000 de ochi.

Prezența zeului Jupiter în afara Paterii este o ierarhizare a funcției sale față de ceilalți zei de pe Pateră, ierarhizare - probabil - succesivă, corespunzătoare unui cosmos cu trepte de civilizație diferită.

Ierarhizarea o cunoaștem din mitologia și filosofia indiană unde Vișnu era mai presus decât Brahma.

«Fibulele mici» au forma unor găște. În mitologia Egiptului antic gășca era simbolul zeului Set corespunzător zeului Cronos la Greci și Zamolxis la Geto-Daci.

Reanalizarea elementelor istorice

Noile descoperiri arheologice și istorice ne-au condus la rezultate ce confirmă apartenența Tezaurului la populația geto-dacică.

Transcalculând harta lui Ptolemeu (aproximativ 90-168 e.n.) în sistemul actual de proiecție cartografică, am identificat tribul Serrilor în zona Făgăraș și munții Siriu, iar tribul Caucoensis la izvoarele Oltului și Mureșului.

Caucalanda (Țara Caucoensilor) a fost în zona Munților Hăghimașului Ciucului, respectiv depresiunea Ciucului, și nu în zona munților Buzăului, cum o prezintă Odobescu.

Actualul vârf Siriu, denumire ce poate proveni de la steaua Sirius, reamintește de tribul Serrilor, ce poartă onomasticul acestui munte, unde se practica astronomia.

Descriind luptele dintre Valens (împăratul Romanilor) și Athanaric (regele Ostrogoților) și cele dintre Athanaric și Huni, Ammianus Marcellinus (istoric al împăratului Valens) aduce la cunoștință elemente care contribuie la hermeneutica Tezaurului.

Existența la acea dată a tribului Serrilor infirmă ipoteza că Dacii s-au retras în totalitate la sud de Dunăre. Nu a avut loc nici o luptă decisivă între Valens și Athanaric, care să-l oblige pe cel din urmă la «îngroparea tezaurului», cum credea Al. Odobescu.

Athanaric, după ce a pierdut prima luptă cu Hunii, și-a organizat apărarea în podișul Moldovei cu fața spre sud, având limita dinainte pe aliniamentul (descoperit în prezent) satelor Ploșcuțeni, Nicorești, Tecuci, Stoicani.

Organizând lupta pe acest aliniament, Athanaric a pierdut comunicația cu Caucalanda prin Pasul Buzăului.

Când s-a retras împins de Huni în Caucalanda, a avut numai două căi de acces, și anume: Valea Trotușului și Valea Oituzului. În acest mod se infirmă și ipoteza obligației de a îngropa la Istrița acest Tezaur, ipoteză propusă de Odobescu.

Oracolul de la Aluniș. La aproximativ 6 km sud-est de vârful Siriu se

găsește în comuna Aluniș o biserică, săpată în stâncă și atestată istoric din anul 1427.

Locașul este mult mai vechi și a fost folosit pentru practicarea misterelor cultului zeiței Cibela, deci un oracol al zeiței Cibela.

Pârâul ce izvorăște din apropiere poartă numele Sibiciu și provine de la Sibile, pretesele oracolelor acestui cult.

La un kilometru spre nord se află o piatră găurită, cu un altar săpat în stâncă, probabil tot un lăcaș de practicarea misterelor unui cult păgân.

Intr-o chilie se găsește sculptată în stâncă, pe perete, Maica Domnului cu Isus Hristos. Noi considerăm că este Cybela cu Atis, pe care creștinii i-au adoptat prin sincretism.

În zonă s-au descoperit vestigii și cetăți geto-dacice.

Ziguratul din munții Siriu a fost identificat de noi după următoarele elemente:

Se găsesc în muntele Siriu urmele unei astfel de construcții (neidentificată de specialiști), care au servit pentru astronomie și observații astrologice.

În sistemul de proiecție cartografică vechi, steaua Sirius era folosită ca punct de orientare din acest vârf. Denumirea Siriu demonstrează că de aici se făceau măsurători astronomice în funcție de steaua Sirius.

Din apropierea vârfului Siriu izvorăște un pârâu cu orientarea vest-est, care se numește pârâul Mani. Reamintim că «Manii» erau zeii buni ai celor decedați. Este posibil să identificăm în zonă un «Cimitir divin».

Lângă Siriu se găsește un loc ce se cheamă Argintăria (identificat de noi), toponim ce sugerează că aici se prelucra aurul și argintul.

În apropiere s-au descoperit 20 lingouri de aur, a câte 7 kg, provenite de la «Sirmium». Este posibil ca aceste lingouri să fi fost materie primă pentru argintari. Prezența lor confirmă legăturile economice în acea perioadă dintre Geto-Daci și Romani.

În concluzie : Tezaurul de la Pietroasa a aparținut unei populații geto-dacice, ce practica astronomia și astrologia, care l-a ascuns în urma invaziei popoarelor migratoare.

Tezaurul de la Pietroasa face parte din inventarul unui Zigurat.

Descifrarea tezaurului de la Pietroasa demonstrează că piesele sunt originale, infirmând acuzațiile aduse lui Odobescu că au fost schimbate. Tezaurul a fost ascuns în zona dealului Istrița, pentru a nu se desconfira locul Oracolului de la Aluniș (fiind tabu).

Pe lângă valoarea economică, artistică și arheologică, prin hermeneutică Tezaurul de la Pietroasa devine unul din puținele Tezaure din lume (la ora actuală) ce înmagazinează valori ale științelor matematice și astronomice.

Cea mai mare valoare pentru noi este aceea că am reușit să contribuim a demonstra că adevărații proprietari nu au fost neamurile germanice, ci Geto-Dacii.

LA REVEDERE LOC NATAL

Dedicată D-lui Prof. Dr. Josif Constantin Drăgan
în memoria mamei sale Cornelia Murariu Drăgan
Româncea din Lugoj, care și-a iubit Glia și Neamul Strămoșesc.

La revedere, loc natal, la revedere.
Nu te-ntrista că nu rămân,
Eu n-am să pot uita vreodată
Sărutul ce l-a dat o fată
Poetului - elev, plângând...

La revedere, loc natal, la revedere.
Mereu am să te vreau, mereu.
Cum drum își caută-n stânci izvorul
Și ciuta-n munte căpriorul
Așa am să te caut - eu.

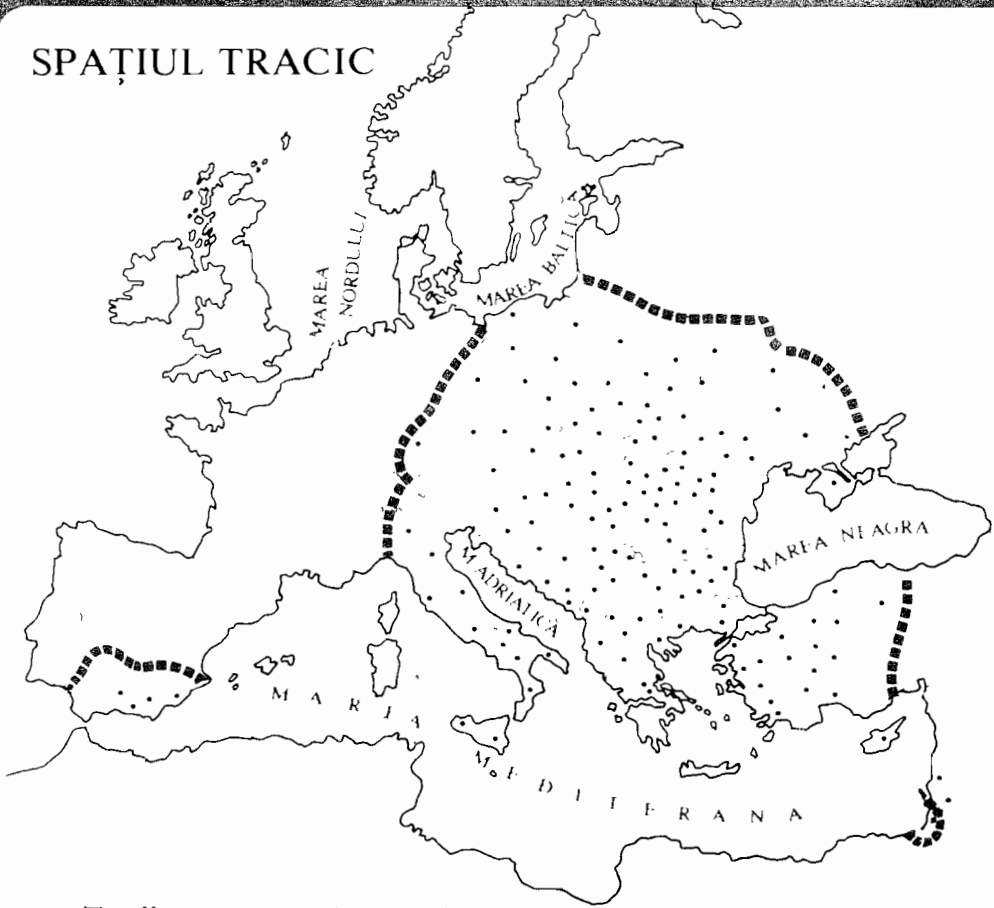
La revedere, loc natal, la revedere.
Am să revin și-am să rămân
Ca gura pruncului ce cată
Spre seva caldă și curată
Spre seva vieții noi, spre sân.

La revedere, loc natal, la revedere.
Nnicând n-am să te uit, nnicând.
O, loc cu roditoare dealuri,
Am să te cânt în madrigaluri
Și-am să te port mereu în gând.

La revedere, loc natal, la revedere.
De plec acum nu te-ntrista,
Am să revin în geana serii,
In geana de azur a verii
Ș-atunci, eu nu voi mai pleca...

Aurel Harnagea-Huși

SPAȚIUL TRACIC

Tracii sunt neamul cel mai numeros și mai răspândit din lume, după cel al Indienilor (Herodot)

<i>M.L. Carvalho Buescu:</i> Orfeu în căutarea Occidentului	1
<i>G. Bulgăr:</i> Referințe istorice eminesciene: Traco-Dacii	5
<i>N. Copoiu și F. Olteanu:</i> Hermeneutica tezaurului de la Pietroasa	8
<i>A. Harnagea-Huși:</i> Poezie	15

NOI TRACII
Redactia: Via Larga 11, Milano

Direttore responsabile: Sabino d'Acunto
Direz. Foro Traiano 1/A Roma - Reg. Trib. Roma n. 17282 del 31.5.78
Rivista mensile - Spedizione in abbonamento postale gruppo terzo (70%)